

KARTA KURSU

Nazwa	Antropologia społeczno-kulturowa
Nazwa w j. ang.	Introduction to Philosophy

Koordynator	dr Maciej Urbanek	Zespół dydaktyczny
Semestr studiów	V	
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Cel kursu jest dwojaki. Z jednej strony, jest nim zaznajomienie studentów ze specyfiką badań antropologicznych. Stąd, zakres tematów omawianych w pierwszej części semestru dotyczy przede wszystkim historii antropologii oraz rozwoju poszczególnych paradygmatów badań antropologicznych (od połowy XIX w. po współczesność). Z drugiej jednak, kurs ten ma na celu pokazanie w jaki sposób antropologicznie zorientowana refleksja nad społeczeństwem i kulturą wzbogaca naszą wiedzę na temat wymiarów uwikłania człowieka w otaczającą go rzeczywistość. Realizacji tego celu poświęcona będzie druga część kursu, koncentrująca się m.in. na pytaniach o: istnienie uniwersalnych mechanizmów realizowania się jednostek; możliwość odkrycia i opisanie „natury ludzkiej”; czy uniwersalność pojęcia racjonalności.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza ogólna nabyta w toku kształcenia w szkole średniej.
Umiejętności	Podstawowa umiejętność analizy tekstów źródłowych
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Wie na czym polega specyfika podejścia badawczego oraz przedmiotu badania w antropologii społeczno-kulturowej W02 – Zna podstawowe założenia najważniejszych paradygmatów metodologicznych w antropologii W03 – Rozumie znaczenie jakie dla filozoficznej refleksji nad człowiekiem mają badania antropologiczne	K_W11 K_W06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 – Potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią z dziedziny antropologii U02 – Potrafi dostrzec w zwyczajach i sposobach zachowania charakterystycznych dla własnej kultury przedmiot refleksji antropologicznej U03 – Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu antropologii przy analizowaniu problemów filozoficznych	K_U05 K_U06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 – Jest tolerancyjny wobec innych kultur i poglądów K02 – Z szacunkiem odnosi się do ugruntowanych w danej kulturze tradycji i zwyczajów K03 – Odpowiedzialnie uczestniczy w życiu społecznym i kulturowym	K_K02 K_K04 K_K05 K_K06

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	30									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład oparty na tekstach źródłowych
 Analiza tekstów źródłowych
 Analiza zwyczajów i zachowań codziennych (np. sposobów witania się, świętowania czy wchodzenia w interakcje z innymi ludźmi)
 Dyskusja
 Elementy debaty oksfordzkiej

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X		
W02								X			X		
W03								X			X		
U01								X			X		
U02								X			X		
U03								X			X		
K01								X			X		
K02								X			X		
K03								X			X		

Kryteria oceny	Na ocenę 2 student:	Na ocenę 3 student:	Na ocenę 4 student:	Na ocenę 5 student:
Wiedza	NIE potrafi, przynajmniej w 50 %, zdefiniować i objaśnić podstawowych pojęć, nie zna najważniejszych problemów i stanowisk antropologicznych.	W przynajmniej 51 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska antropologiczne.	W przynajmniej 75 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska antropologiczne.	W przynajmniej 90 % potrafi zdefiniować i objaśnić podstawowe pojęcia, zna najważniejszych problemy i stanowiska antropologiczne oraz potrafi posługiwać się tą wiedzą przy analizie problemów filozoficznych.
Umiejętności	Student nie potrafi opracować zadanego tematu z zakresu antropologii w postaci krótkiej pracy pisemnej na poziomie minimalnym - 50 %. Nie uczestniczy w dyskusjach, nie opracowuje indywidualnie tekstów zadanych przez wykładowcę.	Student opracował zadany temat z zakresu antropologii w postaci krótkiej pracy pisemnej na poziomie przynajmniej 51 %. Sporadycznie zabiera głos w dyskusjach, odwołując się do materiału zadanego przez wykładowcę.	Student opracował zadany temat z zakresu antropologii w postaci krótkiej pracy pisemnej na poziomie przynajmniej 75 %. Uczestniczy w dyskusjach, bazując na materiale tekstowym zadany przez wykładowcę.	Student opracował zadany z zakresu antropologii w postaci krótkiej pracy pisemnej na poziomie przynajmniej 90 %. Aktywnie uczestniczy w dyskusjach, odwołując się do materiału tekstowego zadanego przez wykładowcę i ilustruje omawiane tezy przez odwołanie do własnej wiedzy.
Kompetencje społeczne	Student nie przygotowuje się do zajęć, nie dostrzega potrzeby uczenia się. W dyskusji przejawia brak zrozumienia innych i tolerancji.	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez przygotowywanie się do zajęć. Jest otwarty wobec innych i potrafi merytorycznie dyskutować nad różnicami poglądów	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez przygotowywanie się do zajęć. Jest otwarty wobec innych i potrafi merytorycznie dyskutować nad różnicami poglądów	Student wykazuje gotowość i chęć zdobywania wiedzy poprzez przygotowywanie się do zajęć. Jest otwarty wobec innych i potrafi merytorycznie dyskutować nad różnicami poglądów

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Zajęcia organizacyjne: ogólne przedstawienie tematyki zajęć; omówienie literatury podstawowej, uzupełniającej (w tym wykazu tekstów na ćwiczenia); omówienie kryteriów zaliczenia i oceny kursu.
2. Spór o pojęcie i właściwy przedmiot badań antropologicznych (antropologia, etnologia, etnografia; tradycje antropologiczne: niemiecka, francuska, brytyjska, amerykańska)
3. Ewolucjonizm i początki antropologii
4. Dyfuzjonizm i teorie areału kulturowego
5. Funkcjonalizm i funkcjonalizm strukturalny
6. Strukturalizm
7. Psychokulturalizm
8. Antropologia kognitywna i etnonauka
9. Symbolizm i interpretacjonizm
10. Antropologia postmodernistyczna
11. Antropologiczny wymiar sporu o naturę ludzką
12. Antropologiczna refleksja nad pojęciem „Ja” (*self*)
13. Antropologia rasy
14. Antropologia płci
15. Antropologia kulturowa a filozofia

Ćwiczenia:

1. J. Frazer, *Złota gałąź* (fragm.) - magia sympatyczna, magia a religia
2. B. Malinowski, *Argonauci zachodniego Pacyfiku* (fragm.) - wymiana *kula* i pytanie o uniwersalność „daru”
3. H. Huber, M. Mauss, *Esej o naturze i funkcji ofiary* – rytualizacja życia
4. C. L. Strauss, *Analiza strukturalna w językoznawstwie i w antropologii*, [w:] tenże, *Antropologia strukturalna* (językoznawstwo a strukturalizm – strukturalistyczna analiza terminologii pokrewieństwa; „mitemy”
5. A. van Gennep, *Obrzędy przejścia* (fragm.) – rytualność zachowań ludzkich
6. E. E. Evans-Pritchard, *Czary, wyrocznie i magia u Azande* (fragm.) – istota myślenia magicznego; obecność magii w społ. Współczesnych
7. E. E. Evans-Pritchard, *Religia nuerów* – wódz w lamparciej skórze
8. M. Douglas, *Czystość i zmaza* (fragm.) - czystość a nieczystość, sacrum a profanum
9. M. Eliade, *Sacrum i profanum* (fragm.) – rozróżnienie tego, co święte i świeckie
10. R. Benedict, *Wzory kultury* (fragm.) - kultura a typy osobowości, taksonomia kultur
11. C. Geertz, *Opis gęsty: w poszukiwaniu interpretatywnej teorii kultury*, [w:] tenże, *Interpretacja kultur. Wybrane eseje* – tekstualność antropologii, rola interpretacji
12. P. Bourdieu, *Szkic teorii praktyki* (fragm.) - habitus a determinizm kulturowy; znaczenie ciała i cielesności
13. M. Auge, *Nie-miejsca* (fragm.) - antropologia przestrzeni, globalizacja i glokalizacja
14. D. Graeber, *Praca bez-sensu* (przedmowa) – antropologia pracy
15. S. J. Tambiah, *Magia, nauka, religia a zakres racjonalności* (fragm.) - typy racjonalności

Wykaz literatury podstawowej

1. Nowicka E., *Świat człowieka - świat kultury*, Warszawa 2006
2. Barnard A., *Antropologia*, Warszawa 2016
3. Eller J. D., *Antropologia kulturowa. Globalne siły, lokalne światy*, Kraków 2012
4. Hann, Ch., *Antropologia społeczna*, Kraków 2008
5. W. Burszta, *Antropologia kultury*, Warszawa 1998

Wykaz literatury uzupełniającej

1. E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper (red.), *Świat człowieka - świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*, Warszawa 2007
2. E. Nowicka, M. Kempny (red.), *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej*, Warszawa 2003
3. E. Nowicka, M. Kempny (red.), *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa 2006
4. Barth F. i in., *Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska*, Kraków 2007
5. A. Kuper, *Kultura: model antropologiczny*, Kraków 2005
6. M. Buchowski (red.) *Amerykańska antropologia postmodernistyczna*, Warszawa 1999
7. M. Buchowski, *Zrozumieć innego*, Kraków 2004
8. R. Sulima, *Antropologia codzienności*, Kraków 2000
9. J. Barański, *Świat rzeczy. Zarys antropologiczny*, Kraków 2007
10. A. Wierciński, *Magia i religia. Szkice z antropologii religii*, Kraków 2012
11. S. J. Tambiah, *Magia nauka religia a zakres racjonalności*, Kraków 2007
12. E. Mokrzycki (red.) *Racjonalność i styl myślenia*, Warszawa 1992

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4